

Aleg. 124

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o uzupełnieniu obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Wysoki Sejmie!

W myśl ustawy z dnia 19. października 1892 Dz. u. kr. Nr. 77. miało być wykonane obwałowanie prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami na długości 23,483 km. wraz z regulacją i obwałowaniem wstecznem czterech dopływów (Srawy, Drwiny, Zabawy i Podłężówki) na długości 19,158 km. w drodze przedsięwzięcia krajowego kosztem 218.000 zł. w. a., z czego pokrył fundusz krajowy 40%, państwowy zaś fundusz melioracyjny i przymusowa spółka wodna po 30%.

Za podstawę techniczną tych robót służyły 2 projekty: projekt ekspozytury krakowskiej biura melioracyjnego (inż. Chrzęszczewskiego) na budowę wałów preliminujący koszta na 119.000 zł. w. a. i projekt inżyniera Blautha na regulację dopływów, przewidujący koszta robót w kwocie 99.000 zł. w. a.

W ciągu prowadzenia robót od r. 1893 okazywały się jednak corocznie znaczne przekroczenia preliminarzy kosztorysowych, które wedle opinii komisji kolaudacyjnych nie były spowodowane nieekonomicznem wykonaniem budowy, lecz powstały z powodu zbyt niskich cen jednostkowych przyjętych dla robót ziemnych i wykupna gruntów, tudzież z powodu niezbędnych robót dodatkowych, nieprzewidzianych w kosztorysie projektu regulacji dopływów.

Z tego powodu polecił Wydział krajowy obecnemu kierownikowi budowy inżynierowi-adjunktowi Maryanowi Röhrichowi opracować projekt i kosztorys uzupełnienia tego obwałowania wraz z regulacją dopływów Wisły, niemniej też rowów osuszających i obiektów dodatkowych (przepustów, mostów, przejazdów i t. p.) żądanych przez interesowane gminy i obszary dworskie w licznych podaniach do Wydziału krajowego, oraz w czasie postępowania wodno-prawnego przeprowadzonego przez władze polityczne.

Projekt uzupełnienia robót obejmuje:

a) przy obwałowaniu Wisły:

1. budowy nowego wału Wisły zamiast przewidzianego w pierwotnym projekcie podwyższenia starego wału od mostu kolejowego w Podgórzu do Płaszowa na długości 2.629 metrów, a to z powodu zbudowanego w międzyczasie wału fortyfikacyjnego w myśl reskryptu c. i k. Ministerstwa wojny z d. 28. lutego 1898 (Abth. 8. Nr. 362.);

2. uzupełnienie wału nadwiślańskiego między ujściem Podłężówki i Niepołomicami na długości 5.636 metrów.

b) przy regulacji dopływów:

1. Wykończenie regulacji Srawy na długości 2.500 metrów;

2. Wykończenie regulacji Zabawy na długości 199 metrów;

3. Obiekty dodatkowe na Drwinie, Srawie i Zabawie;

c) 8 rowów osuszających, objętych pierwotnym projektem na długości 15.450 metrów;

d) 34 rowów osuszających, nie objętych pierwotnym projektem, a żądanych przez strony interesowane łącznej długości 44.930 metrów; ogółem więc 8.265 metrów wałów, 2.699 metrów potoków i 60.380 metrów bieżących rowów osuszających obok wielkiej liczby obiektów. Koszta powyższych robót przedstawiają się następująco:

Rub. I. Roboty ziemne	112.329 zł. 09 ct.
„ II. Budowa obiektów	25.353 „ 99 „
„ III. Roboty dodatkowe (ubezpieczenia brzegów i skarp)	34.857 „ 79 „
„ IV. Wykupno gruntów	50.820 „ 14 „
„ V. Konserwacja (5% Rub. I i II.)	7.359 „ 34 „
„ VI. Koszta zarządu (10% Rub. I II III i V.)	17.990 „ 02 „
„ VII. Rozmaite i nieprzewidziane (około 5% Rub. I, II, III, i V.)	9.289 „ 63 „

Razem **258.000 zł. — ct.**

Z czego przypada na roboty objęte pierwotnym projektem 181.878 zł. 65 ct. w. a., na nieprzewidziane zaś w tym projekcie rowy osuszające, których domagają się strony interesowane, łącznej długości 44,93 km. 76.121 zł. 35 ct. w. a. Ponieważ wedle sporządzonego przez oddział rachunkowy zamknięcia rachunków z końcem r. 1898. pozostaje z funduszu budowy utworzonego ustawą z d. 19. października, 1892 Dz. u. kraj. Nr. 77. do dyspozycji 9.801 zł. 11 ct.

zatem w porównaniu z obliczoną powyżej sumą kosztorysową 258.000 „ — „

okazuje się potrzeba nowego nakładu na roboty uzupełniające 248.198 „ 89 „
czyli okrągło **248.000 zł. w. a.**

Nowy ten nakład wraz z pierwotną sumą kosztorysową (218.000 zł. w. a.) przedstawia całkowity koszt ochrony od wylewów i osuszenia w sumie 466.000 zł. w. a., który to koszt rozłożony na 8.814 morgów gruntów okręgu konkurencyjnego (wedle katastru sporządzonego przez krakowską ekspozyturę biura melioracyjnego) daje przeciętny nakład na 1 morg w kwocie 52 zł. 87 ct. w. a., tak iż 30% datok konkurencyjny obciąża 1 morg gruntu kwotą 15 zł. 86. ct. w. a. Mimo tak wysokich przeciętnych kosztów obciążających 1 morg gruntu, uważać należy meliorację tę za rentowną, gdyż jednorazowy wylew urządzi niemal tyle szkody, ile cały nakład wynosi, a obok tego projektowana sieć rowów osuszających przyczyni się nie tylko do podniesienia produktywności gruntów, których wartość wobec bliskości większego centra konsumcyjnego, jak miasto Kraków, jest już dziś wysoka, lecz także do poprawienia stosunków sanitarnych między Podłężem a Podgórzem, gdzie nasyp kolejowy wykonany nieracjonalnie bez potrzebnych przepustów z poziomymi rowami materiałowymi przepelnionymi cuchnącą wodą zabagnia i zakaża całą okolicę. Z tego powodu Wydział spółki, a następnie walne zgromadzenie na posiedzeniu d. 21. grudnia 1898 uchwały prawie jednogłośnie (z wyjątkiem zastępcy kolei) oświadczyć się za wykonaniem zaprojektowanych robót uzupełniających w całej rozciągłości i pokryć 30% kosztów tych robót (tj. w stosunku unormowanym ustawą

z d 19. października 1892. Dż u. kraj. Nr. 77), a Wydział krajowy czyniąc za-
dość prośbie spółki, pozwala sobie przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy
zapewniającej wykonanie zaprojektowanych robót uzupełniających w drodze przed-
sięwzięcia krajowego, na podstawie państwowej ustawy melioracyjnej.

Z ogólnych kosztów w sumie 248.000 zł. w. a. przypadłoby tedy wedle posta-
nowień tej ustawy państwowej 40% t. j. 99.200 zł. w. a. na fundusz krajowy, a po
30% t. j. po 74.400 zł. w. a. na państwowy fundusz melioracyjny i spółkę wodną.

Roboty zamierza Wydział krajowy przeprowadzić w ciągu lat sześciu począw-
szy od roku 1900 tak iż coroczne raty dodatków obciążąłyby :

a) fundusz krajowy kwotą 16.533 $\frac{1}{3}$ zł. w. a.

b) państwowy fundusz melioracyjny i spółkę wodną kwotami po 12.400 zł. w. a.

Równocześnie przesyła Wydział krajowy projekt techniczny c. k. Namiestni-
ctwu celem przeprowadzenia reambulacji stosownie do wymagań c. k. Ministerstwa
rolnictwa, wyraża jednak zdanie, że w projekcie nie będą wprowadzane tak daleko
idące zmiany, któreby alterowały sumę kosztorysową, gdyż wszystkie roboty dodat-
kowe żądane przez interesowane gminy i dwory w czasie postępowania wodno-
prawnego, uznane zostały przez rządowego zarządcę technicznego za koniecznie potrze-
bne. Jakkolwiek zaś reambulacja projektu nie została przeprowadzoną, Wydział kra-
jowy przedkłada już obecnie projekt ustawy Wysokiemu Sejmowi do uchwały, gdyż
spółka wodna zamierza po zapadnięciu przychylniej decyzji zaciągnąć pożyczkę w wyso-
kości 30% datku konkurencyjnego 74.400 zł. w. a. i oddać tę kwotę do dyspozycji
Wydziału krajowego, ażeby roboty mogły być w roku bieżącym kontynuowane.

Na podstawie tego sprawozdania, Wydział krajowy uprasza :

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ./. projekt ustawy o uzupełnieniu
obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów, dnia 14. lutego 1899.

Marszałek krajowy :

St. Badeni w. r.

Sprawozdawca :

Brykczyński w. r.

zastępca Członka Wydziału krajowego.

U s t a w a

z dnia o uzupełnieniu obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Za zgodą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami wraz z regulacją potoków Srawy, Drwiny, Zabawy i Podłężówki ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną uzupełnienia tej melioracyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1898, który preliminuje koszta robót (z potrąceniem pozostałości funduszu budowy, utworzonego ustawą z dnia 19. października 1892. Dz. u. kraj. Nr. 77) na 248.000 zł. w. a.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta uzupełnienia tej melioracyi, włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 1 i §. 4. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116. z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu procent preliminowanych kosztów;

c) zawiązana w myśl §. 4. ustawy z dnia 19. października 1892 Dz. u. kraj. Nr. 77. spółka wodna dla uzupełnienia obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepoło-

micami, której okręg konkurencyjny ze względu na objęte projektem przesunięcie trasy wału nadwiślańskiego w Podgórzu, Dąbiu i Płaszowie ma być przez władze administracyjne rozszerzony, resztą preliminowanych kosztów budowy, a to według miary ustanowionej w obowiązującym statucie spółki.

§. 4.

Czas budowy, tudzież wysokość i terminu płatności corocznych rat datków kraju, państwa i spółki wodnej oznaczy Wydział krajowy wspólnie z administracją państwa.

§. 5.

Wykonanie robót oraz zarząd funduszu budowy obejmie Wydział krajowy.

Tak Administracji państwa, jak i spółce wodnej zastrzega się odpowiedni wpływ na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu oraz co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa określa rozporządzenie wykonawcze z dnia 19. października 1893 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 70.

§. 6.

Co do konserwacji wykonanych robót obowiązywać będzie postanowienie §. 6. ustawy z dnia 19. października 1892. Dz. u. kr. Nr. 77.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, skarbu i spraw wewnętrznych.
